

ŞİDDETE MARUZ KALAN HEKİMLER İÇİN HUKUK KILAVUZU

Şiddete maruz kaldığınızda mağdur sıfatıyla yapacağınız başvurulara eksiklik olmaması yargılama aşamasında büyük önem taşır. Her ne kadar delillerin toplanması yargı ve güvenlik birimlerinin görevi olsa da soruşturma aşamasındaki eksiklikler yargılama süresini uzattığı gibi zaman içinde delillere ulaşılması güçleştiğinden yargı kararları yaşananla uyumlu olmayabilmektedir. Bu kılavuz, tutanakların hazırlanması, delillerin toplanması taleplerinin içeriği, hukuki yardım talebi ve diğer başvurularda kontrol listesi olması amacıyla hazırlanmıştır.

OLAY YERİNDE VE ANINDA TUTANAK TUTUN VE GÖRGÜ TANIKLARINA İMZALATIN.

Olaya ilişkin görgü tanıkları ile birlikte tutanak tutulurken olay öyküsü aşağıdaki başlıkları içerecek şekilde aktarılmalıdır. Ardından düzenlenen tutanak görgü tanıkları ile birlikte imzalanmalıdır.

Saldırının olduğu yer:

Saldırının olduğu tarih ve saat:

Olay anında yapılan iş-görev:

Olayın başlama nedeni ve nasıl geliştiği:

Saldırıda kullanılan araç veya silah:

Hakaret-tehdit-şantaj suçları kapsamında sarf edilen sözler:

Ruhsal ve bedensel bütünlüğe zarar verilmişse kaydı ve beyanı:

Kişisel mala veya kamu malına zarar verilmişse kaydı ve beyanı:

Tanıkların ad ve soyadları:

Bu tutanak her türlü idari talepte (iş kazası bildirim, hizmetten çekilme talebi vs.) ve kolluk birimlerine şikâyet sırasında kullanılabilir.

ŞİDDET
ÇALIŞMA
GRUBU

İŞVEREN TARAFINDAN İŞ KAZASI BİLDİRİMİ YAPILMASINI TALEP EDİN.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 16/11/2017 tarihli ve 35804503-209.01.11-94958 sayılı yazısında "... sağlık hizmet sunucularında çalışanların herhangi bir iş kazasına maruz kalmaları durumunda bu kazaların, işveren mahiyetine haiz sağlık hizmeti sunucuları tarafından "Beyaz kod" sistemiyle, kendi bünyelerinde kayda alınsa dahi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına iş kazası bildirimini yapılması gerektiği" belirtildiğinden sağlık hizmeti sunucularında yaşanan şiddet olaylarına ilişkin olarak yetkili yönetici tarafından iş kazası bildirimini yapılması talep edilmelidir.

SAĞLIK HİZMETİ SUNUMUNDAN ÇEKİLME HAKKININ KULLANDIRILMASINI TALEP EDEBİLİRSİNİZ

Sağlık hizmeti sunumu esnasında şiddet halinde, acil verilmesi gereken hizmetler hariç olmak üzere hizmetten çekilme talebinde bulunmak mümkündür. Hizmetten çekilme talebi kurum yöneticisine sözlü veya yazılı olarak bildirilmelidir.

DEVLET MEMURLARI KANUNU GEREĞİNCE İZİNLİ SAYILMAYI TALEP EDEBİLİRSİNİZ.

Devlet Memurları Kanunu 105. maddesi 5. fıkrasında; "Görevi sırasında veya görevinden dolayı bir kazaya veya saldırıya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memur, iyileşinceye kadar izinli sayılır." denildiğinden sağlık hizmeti sunumunda saldırıya uğramanız halinde sağlık halinizi iyi hissedene kadar izinli sayılmayı talep edebilirsiniz.

ADLİ RAPORLARDA AŞAĞIDAKİ HUSUSLARA DİKKAT EDİN.

Adli raporlar sadece tıbbi müdahale gerektiren eylem ve saldırılar için değil her türlü fiziksel ve sözlü şiddete dair fiziki ve ruhsal bulguları tespit ettirmek için alınmalıdır. Bu raporların olaya dair şikayetiniz ve yargısal süreçlerde kullanılacağı bilerek hareket etmek önemlidir.

Adli raporda öyküye yer verilmeli, tam bir fizik muayenesi yapılmalı, ruhsal etkilenmeyi ortaya koyacak gözlem ve değerlendirmeye yer verilmeli ve muayene bulguları kayıt edilmelidir.

Bazı durumlarda değerlendirme için uzun bir sürece ihtiyaç vardır. Duyu veya organlardan birinin işlevinin sürekli zayıflaması, yüzde sabit iz, lezyonların varlığının ertesi günlerde tespiti ya da ruhsal etkilenmenin erken dönem belirtileri olmadığında bulguların ortaya çıkışının zamana yayılması sebebiyle ertesi gün ve devam eden haftalarda kontrol muayeneleri yapılmalıdır.

Travmalar için yaptırılacak tetkikler ve değerlendirmelere dair not yazılmalıdır.

Ayrıca vakalarda sadece resmi hastane değerlendirmesi ile yetinilmemesi önerilir. Bulunulan bölgede Tıp Fakültesi varsa Adli Tıp başvurusu daha kapsamlı değerlendirme istenmelidir. Alınan her türlü adli rapor ve kamu hizmetinin aksamasına yol açan eylemi belgeleme aracı olarak "istirahat raporu(tıbbi rapor)" şikayetiniz kapsamında açılan soruşturma dosyasına sunulmalıdır. Sözlü ve/veya fiziksel şiddet sonucu ortaya çıkması beklenebilecek akut stres reaksiyonu ve ruhsal etkilenmenin boyutunu değerlendirmek için şiddet sonrası en az bir haftalık bir istirahat raporu (tıbbi rapor) düzenlenebileceği, sonrasında kontrol ile durumun yeniden değerlendirilmesinde yarar olacağı akılda bulundurulmalıdır.

OLAY SONRASINDA KENDİNİZİ GÜVENDE HİSSETTİĞİNİZ YERDE KOLLUĞA BİLGİ VERİN.

Olay akabinde kolluk birimlerinde ifade verebileceğiniz gibi sağlık hizmeti sunumunun yapıldığı birimlerde kendinizi güvende hissedeceğiniz yerde ifade verebilirsiniz.

KOLLUK YA DA SAVCILIK İFADESİ SIRASINDA AVUKAT YARDIMINDAN YARARLANMAK İSTEDİĞİNİZE DAİR TALEPTE BULUNUN.

Özel vekilin bulunmaması halinde kolluk ya da savcılık ifadesi sırasında avukat yardımından yararlanılmak istenildiğine dair ifade başlamadan önce talepte bulunulmalıdır. Atanacak avukat eşliğinde yaşanan olaya dair ifade verilmeli ve delillerin toplanılması talep edilmelidir.

KOLLUK İFADESİ SIRASINDA KOLLUKTAN AŞAĞIDAKİ DELİLLERİN TOPLANMASINI İSTEYİN.

Olaya ilişkin olarak toplanması istenen delillerin ilk ifade sırasında belirtilmesi delillerin yok olmaması ve süreç sırasında delillerin eksik toplanılması durumunda kolluk sorumluluğuna gidilebilmesi açısından önemlidir. Bu sebeple ifade sırasında;

- İşyeri güvenlik kamera kayıtları ile varsa kişiler tarafından yapılan kayıtların
- Tıbbi işleme dair kayıtların
- Tanıkların adı, soyadı, iletişim bilgileri ile tanıklıklarına ilişkin beyanlarının
- Adli ve tıbbi raporunuzun

dosyaya kazandırılması talep edilmelidir.

TTB TABİP ODALARI İLETİŞİM NUMARALARI

ADANA: 3224580008

ADIYAMAN: 4162138768

AFYON: 2722124444

AĞRI: 4722153003

AKSARAY: 3822127057

AMASYA: 5495484050

ANKARA: 3124188700

ANTALYA: 2422375075

AYDIN: 2562261201

BALIKESİR: 2662412983

BARTIN: 3782278374

BATMAN: 4882143346

BİTLİS: 4348278200

BOLU: 5493740380

BURSA: 2244535210

ÇANAKKALE: 2862123427

ÇORUM: 3642242500

DENİZLİ: 2582643367

DİYARBAKIR: 4122246431

EDİRNE: 2842251377

ELAZIĞ: 4242123829

ERZURUM: 4422336127

ESKİŞEHİR: 2222309474

GAZİANTEP: 3423607171

GİRESUN: 4542160664

HATAY: 3262163542

ISPARTA: 2462233370

İSTANBUL: 2125140292

İZMİR: 2324631133

K.MARAŞ: 3442237476

KARABÜK: 3704123938

KARAMAN: 3382140717

KASTAMONU: 3662121706

KAYSERİ: 3522224659

KIRIKKALE: 3182246828

KIRKLARELİ: 2882124945

KİRŞEHİR: 3862121413

KOCAELİ: 2622262909

KONYA: 3323534985

KÜTAHYA: 0506 648 35 03

MALATYA: 4223244682

MANİSA: 2362311792

MARDİN: 5305160647

MERSİN: 3242384162

MUĞLA: 2522143747

MUŞ: 4362127182

NEVŞEHİR: 3842129727

NİĞDE: 3882323434

ORDU: 4522346780

OSMANİYE: 3288137737

RİZE: 4642178058

SAKARYA: 2642820150

SAMSUN: 3624312805

SİİRT: 4842245605

SİNOP: 3122313179/125

SİVAS: 3462218003

ŞANLIURFA: 4143122969

ŞIRNAK: 0542 542 73 14

TEKİRDAĞ: 2822618981

TOKAT: 3562146125

TRABZON: 4623219415

UŞAK: 2762232706

VAN: 4322153639

YOZGAT: 3542127300

ZONGULDAK: 3722530096

TTB MERKEZ KONSEYİ:

2313179/125

EYLEMİN TÜRK CEZA KANUNU, CEZA MUHAKEMESİ KANUNU, SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNUNDAKİ DÜZENLEMELER* KAPSAMINDA NİTELEMESİNİ YAPABİLİRSİNİZ.

Kolluk ya da savcılık ifadesinde, saldırı sırasında sözlü ya da fiziksel olarak gerçekleştirilen fiiller anlatıldıktan sonra fiiller ve sonuçları aşağıdaki şartlar kapsamında değerlendirip sayılı suç veya suçlar kapsamında şikâyetçi olunmalıdır.

- Yaralama TCK md. 86/2-c: “vücuda acı verilmesi veya sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulması”
- Cinsel saldırı TCK md. 102: “cinsel davranışlarla vücut dokunulmazlığını ihlâli ”
- Cinsel taciz TCK md. 105: “cinsel amaçlı olarak taciz ”
- Hakaret TCK md. 125/3-a: “onur, şeref ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnatedilmesi veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırılması”
- Tehdit TCK md. 106: “kendisi veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden veya malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit”
- Şantaj TCK md. 107: “Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlamak”
- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma TCK md. 109: “hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakılmak”
- Görevi yaptırmamak için direnme TCK md. 265/1: “Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanılması”
- İftira TCK md. 267: “Yetkili makamlara ihbar veya şikayette bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla işlemediğini bildiği halde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılması ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için hukuka aykırı bir fiil isnat edilmesi”
- Sağlık hizmetinden yararlanmanın engellenmesi TCK md. 113: “Cebir veya tehdit ya da hukuka aykırı başka bir davranışla sağlık hizmetinden yararlanılmasının engellenmesi”
- İşyeri dokunulmazlığını ihlal TCK md. 116/2: “açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutad olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentilerine rızaya aykırı olarak girilmesi veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkılmaması”
- Mala zarar verme TCK md. 151: “taşınır veya taşınmaz malı kısmen veya tamamen yıkılması, tahrip edilmesi, yok edilmesi, bozulması, kullanılamaz hale getirilmesi veya kirletilmesi”
- Kamu malına zarar verme TCK md. 152: “mala zarar vermenin kamu kurum ve kuruluşlarına ait, kamu hizmetine tahsis edilmiş veya kamunun yararlanmasına ayrılmış yer, bina, tesis veya diğer eşyaya yönelik işlenmesi”

* Ek Madde 12 -Kamu veya özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan sağlık personeli ile yardımcı sağlık personeline karşı görevleri sebebiyle işlenen 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan kasten yaralama (madde 86), tehdit (madde 106), hakaret (madde 125) ve görevi yaptırmamak için direnme (madde 265) suçlarında; a) İlgili maddelere göre tayin edilecek cezalar yarı oranında artırılır. b) Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinde düzenlenen hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmaz. Özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personel, bu görevleriyle bağlantılı olarak kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanmasında kamu görevlisi sayılır. Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlardan şüpheli olanlar, kolluk görevlilerince yakalanır ve gerekli işlemleri yapılarak Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilir. Cumhuriyet savcısı adli işlemleri tekemmül ettirir. Bu suçların soruşturmasında, kolluk tarafından müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadeleri işyerlerinde alınır. Bu fıkra hükmü, özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlar hakkında da uygulanır. Şiddetin vuku bulduğu sağlık kurum ve kuruluşunda, faile veya yakınına mağdurun verdiği hizmeti verebilecek başka sağlık personeli ve yardımcı sağlık personeli bulunması halinde hizmet ilgili diğer personel tarafından verilir TCK md. 131- Hakaret suçunun kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenmesi halinde soruşturma şikâyete bağlı değildir. CMK md. 100 Sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işlenen kasten yaralama suçu, Ceza Muhakemesi Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında tutuklama nedeni varsayılan suçlardandır.